

Oude raten omsmelten in 12 stappen

Heeft u de was al gedaan?

Tekst en foto's Kees van Heemert en Gerrit Harmsen

De vraag stellen is hem beantwoorden. Of zit u zo goed in de 'slappe was' dat u dit klusje uitbesteedt? In het vroege voorjaar is er vast een moment om de oude raat, al of niet in de raampjes, om te smelten tot schone was. Wij hebben eens wat oude raat verzameld en de benodigde spullen erbij gepakt en stap voor stap het smelten in beeld gebracht.

Stap 1 Selecteer de raampjes met oude raat die omgesmolten moeten worden. Figuur 1 laat een raam met oude raat zien naast een raam dat nog een jaar gebruikt kan worden.

Stap 2 Zet de stoomwassmelter klaar op een kist. Die bestaat uit een stoomdrum, met een rooster bijna onderin, met onderaan een aftapopening (fig. 2).

Stap 3 Vul de wassmelter met 10-14 raampjes, afhankelijk van de raamgrootte, en met losse stukken oude raat (fig. 3).

Stap 4 Plaats de elektrische stoomgenerator op de stoomdrum en vul de stoomgenerator tot het maximumniveau (fig. 4).

Stap 5 Zet een grote pan, bijvoorbeeld van een snelkookpan, onder de opening en vul die met een halve liter water. De uitgesmolten was koekt dan niet aan de bodem van de pan vast.

Stap 6 Plaats een dun ijzeren staafje met een bocht in de opening, zodat de vloeibare was zonder spetteren langs het staafje naar beneden kan lopen (fig. 5).

Stap 7 Schakel de stoomgenerator in en laat het smeltproces ongeveer een uur duren. Het water is nu tot op het minimum gekomen. Laat de stoomgenerator niet droogkoken; het verwarmingselement kan stuk gaan.

Stap 8 Als de was uit de stoomdrum is gelopen blijven de raampjes over met wat aanhangend vuil. Dat kan er

gemakkelijk worden afgeklopt of gekrabd en de draden blijven heel (fig. 6).

Stap 9 Als de was is afgekoeld, heeft u een wasblok van 2-3 kg. De onderkant kan er wat grillig uitzien maar dat smelt u toch weer om bij de volgende zuivering van de was (fig. 7).

Stap 10 Voor verdere zuivering het wasblok in dezelfde pan met voldoende water, 0,75 liter, verhitten op een verwarmingsplaat tot de was geheel vloeibaar is en borrelt. Blijf continu controle houden, de was mag niet overkoken. Dan het verwarmingselement uitzetten en het geheel 12 uur laten afkoelen. Het vuil in de was zakt naar beneden en het wasblok krimpt waardoor je het makkelijk uit de pan kunt halen en het vuil er aan de onderkant kunt afschrappen.

Stap 11 Het resultaat is een mooi wasblok dat het Bijenhuis in Wageningen van u koopt of waarvan u kaarsen kunt maken (fig. 8).

Stap 12 Het is ook een makkelijke manier om de broed- en honingkamer-raampjes goed te reinigen en te ontsmetten met behoud van de draden. Deze even opspannen en de ramen zijn weer bruikbaar voor het volgende bijenseizoen. ●